

Dkt. Kenneth Mathews, Genesis, Kipindi cha 16, Mapambano ya Familia ya Isaka, Mwanzo 25:19-27:40

© 2024 Kenneth Mathews na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hii ni kipindi cha 16, Mapambano ya Familia ya Isaka, Mwanzo 25:19-27: 40.

Somo la 16 linahusu mapambano ya familia ya Isaka.

Mstari wa 19 wa sura ya 25, mstari wa 19 unaangazia mfululizo mpya wa hadithi na unamhusu Yakobo. Hebu tuangalie mstari huo, 25, mstari wa 19. Huu ni toledoth .

Unakumbuka kwamba toledoth ni usemi wa Kiebrania kwa vizazi. Na hii ni sehemu ya utangulizi wa kila kipande kinachounda Mwanzo mzima. Na kuna 11 kwa jumla.

Mstari wa 19 ni toledoth au simulizi la mwana wa Ibrahimu, Isaka. Hebu tujikumbushe kwamba Isaka ni mtu wa mpito. Na kwa hivyo, ingawa tutazungumzia leo kuhusu mapambano ya kifamilia ya Isaka, utagundua kwamba yanamhusu mwana wa Isaka, Yakobo, na ndugu yake pacha, Esau.

Kwa hivyo, simulizi la mwana wa Ibrahimu, Isaka, linatutambulisha kwa kizazi kijacho, ambacho kingekuwa Yakobo. Na sehemu hii ya toledoth , simulizi hii ya masimulizi, inanzia sura ya 37, mstari wa 1. 25, 19 hadi 37, mstari wa 1. Hebu tupitie kwa ufupi kile ambacho tumekuwa tukikiangalia kwa wiki hizi nyingi. Historia ya msingi au historia ya zamani, unaweza kuifikiria kama historia ya mwanadamu wa kwanza na ustaarabu, ingekuwa sura ya 1 hadi 11.

Na tunajifunza nini hapo? Tulijifunza kuhusu uumbaji, uumbaji mzuri wa Mungu, uumbaji wa wanaume na wanawake kwa mfano wake, na baraka ambayo Mungu amekusudia juu ya wanadamu, baraka zake ikiwa ni pamoja na uzazi, na kisha pia utawala au utawala, usimamizi unaowajibika wa uumbaji mzuri wa Mungu. Kisha, kwa kusikitisha, tunajifunza kuhusu dhambi iliyotokea bustanini na mwanamume na mwanamke wa kwanza, jinsi Adamu na Hawa walivyofukuzwa, na kisha matokeo ya dhambi hiyo ambayo hata yalikua hadi kufikia hatua ya uovu uliohitaji gharika, baada ya hapo tunaambiwa kwamba walionusurika gharika, agano ambalo Mungu alikuwa amefanya na Nuhu linapatikana katika sura ya 19, samahani, sura ya 9, na kisha agano hilo linajumuisha vile vile kile tulichosikia katika sura ya 1 ya Mwanzo, ambapo hapo Mungu anahakikisha kwamba watafanikiwa. Sasa, hii ilisababisha Mnara wa Babeli, uumbaji wa mataifa, na hitaji la dawa ya kutawanyika kwa mataifa, dhambi iliyofuata, na jinsi Mungu alivyoinua taifa ili kuleta mpango Wake wa wokovu kwa makundi yote ya watu katika utaratibu Wake wote.

Kisha, ni utangulizi wa Ibrahimu, na kwa hivyo mzunguko wa hadithi za Ibrahimu unahusu, hasa kuzaliwa kwa mtoto. Kuna vipengele vitatu vinavyounda agano la Ibrahimu ambalo Mungu alianzisha na Ibrahimu: nchi au eneo la makazi, uzazi, taifa kubwa, na baraka, ambayo ingemaanisha ustawi. Tunaweza kufikiria baraka katika kesi hii kama suala la uhusiano wa kibinafsi kati ya Ibrahimu na Mungu.

Kwa hivyo, pamoja na Ibrahimu, anaanza safari yake ya imani. Sarai, mkewe, ni tasa, na kwa hivyo ingawa anafanikiwa kuchukua kama mgeni, msafiri katika nchi ya Kanaani, na ingawa kuna baraka kwa sababu kuna ustawi katika kundi la familia ya Ibrahimu na Lutu, mpwa wake, waliosafiri naye, hakuna mtoto, hakuna mwana aliyeahidiwa, lakini Mungu anampa Isaka, na tuligundua hilo katika sura ya 21. Sura ya 22 inakamilisha safari muhimu ya Ibrahimu kiroho.

Kuanzia sura ya 12, anapokea tangazo la agano lililofanywa naye. Katika sura ya 15, kuna uthibitisho wa sherehe wa agano hilo. Na kisha katika sura ya 17, ishara ya agano, tohara.

Lakini katika sura ya 22, utakumbuka kwamba Ibrahimu anapewa changamoto ya kumtoa mwanawe Isaka kama dhabihu iliyotolewa katika ibada kwa Mungu. Hili, tulijifunza, lilikuwa jaribio. Lilikuwa jaribio la uaminifu wa Ibrahimu, na pia lilikuwa jaribio kuhusu uadilifu, tabia ya Mungu.

Na hivyo, Mungu, kwa kutumia malaika wake, anamwoko Isaka kutoka kwa kisu cha Ibrahimu. Jaribio lote lilibuniwa, unakumbuka, ili kutambua kile kilichokuwa kinadharia, na hiyo ilikuwa kwamba Ibrahimu alimpenda Mungu na kumpenda kwa jinsi Mungu alivyo, tofauti na ahadi zote nzuri ambazo Mungu alikuwa ameweka. Kisha, tunapokuja kwenye simulizi la Isaka, tunaona kwamba Isaka mara nyingi huwekwa katika njia ile ile tunaposoma simulizi la Ibrahimu.

Na kwa nini hilo ni muhimu? Ni kwa sababu ahadi zilizotolewa kwa Ibrahimu zinajumuisha wazao wake. Na kumbuka kwamba alikuwa baba wa Ishmaeli kwa mjakazi, mtumishi wa Sara. Jina lake lilikuwa Hajiri, Mmisri.

Lakini ahadi ya Mungu ilikuwa kwa ajili ya mwana ambaye angetoka kwa Sara, hasa. Na hivyo jina hilo linabadilishwa kutoka Abramum hadi Ibrahimu na kisha Sara hadi Sara. Sara huzaa mtoto kwa njia ya kimiujiza ya Mungu.

Na sasa tunaanza na mwana aliyeahidiwa. Na kumtoa Isaka katika njia ambayo Ibrahimu anawasilishwa inaonyesha mshikamano wa familia. Inaonyesha mshikamano na umoja wa ahadi zilizotolewa na Mungu kwa Ibrahimu na wazao wake.

Nimeorodhesha baadhi ya njia ambazo Isaka anamwakilisha Ibrahimu. Moja ni kwamba wanaume wote wawili walisubiri kwa muda mrefu kabla ya wake zao kupata mimba ya kizazi kijacho, katika kisa cha Sara, miaka 25.

Tutajifunza kuhusu mke wa Isaka, ambaye jina lake ni Rebecca. Tutasikia hadithi hiyo. Anasubiri kwa miaka 20.

Kwa hivyo, kuna changamoto kubwa kwa imani na uaminifu wao. Pili ni kwamba wote wawili walikuwa na wana wapinzani, Ishmaeli na Isaka. Kisha, tuna mapacha, waliozaliwa na Rebeka na Isaka.

Na huyo ni Yakobo na Esau. Tatu ni kwamba tuna mikataba ambayo imefanywa na mfalme wa Wafilisti anayeitwa Abimeleki. Na katika sura ya 20, na kisha tutaona katika sura ya 26 leo, mikataba hiyo ilifanywa mahali pale pale, Beersheba.

Kwa hivyo, eneo la Beersheba pia linashirikiwa na hawa wazee wawili wa ukoo, Ibrahimu na Isaka. Pia wanashiriki katika tukio la kusikitisha, na hilo ni udanganyifu wa wafalme katika sura ya 20 na pia katika sura ya 26. Udanganyifu wa mke-dada.

Na mwishowe, kila mmoja alikuwa na wana wawili ambao walikuwa wawindaji wa nje. Ishmaeli, alikuwa mwindaji wa nje aliyejulikana kwa nafasi yake nje kabisa ya miji mikuu ambayo utaipata Kanaani. Na kisha kuna Esau, ambaye anaonyeshwa kama mwindaji wa nje, mwindaji.

Na yeye ni tofauti na Yakobo. Kwa hivyo, Ishmaeli anatofautiana na Isaka. Wanaishi katika maeneo tofauti ya kijiografia na topografia.

Na Esau na Yakobo wanafanya vivyo hivyo. Sasa, somo hili kuhusu mapambano ya familia ya Isaka. Kumbuka kwamba Isaka sio mhusika mkuu wa hadithi zijazo.

Lakini Isaka yupo sana katika hadithi za mwanzo. Kwa mfano, anaonekana kama mwana wa Ibrahimu, na anaonekana kama baba wa Yakobo. Na hiyo ndiyo nafasi yake kuu, nafasi yake ya mpito.

Niliipa jina hili Mapambano ya Familia kwa sababu familia yake itaonyesha matatizo yanayotokana na ushindani na upendeleo na mambo yanayoharibu kutokana na dhambi za udanganyifu na ubinafsi. Kwa hivyo tutaangalia leo sura ya 25, mstari wa 19, hadi sehemu kubwa ya sura ya 27 hadi mstari wa 40. Njia moja ya kufupisha mapambano ambayo yanapatikana hasa katika maisha ya Yakobo, mfululizo huu wa hadithi, ni kumtazama nabii anayerejelea na kutaja mapambano ya Yakobo.

Hii ni kwa Hosea sura ya 12 mistari ya 3 na 4. Hosea anazungumza katika miaka ya 700 KK. Anazungumzia hasa ufalme wa kaskazini wa Israeli. Pia mara kwa mara anarejelea ufalme wa kusini, Yuda, katika karne ya 8, miaka ya 700.

Kulikuwa na falme mbili tofauti zilizounda Israeli kubwa zaidi. Kulikuwa na ufalme wa kaskazini wa Israeli na ufalme wa kusini wa Yuda. Na kisha katika kuzungumzia upinzani wao kwa mapenzi ya Mungu katika miaka ya 700 KK, Hosea anatumia baba yao kama mfano wa kile ambacho wamekuwa, naye ni Yakobo.

Na hii ni njia nzuri sana ya kuzungumzia Israeli kwa sababu tutagundua kwamba jina la Yakobo litabadilishwa kuwa Israeli. Kwa hivyo, atakuwa na majina mawili. Wakati mwingine ataitwa Yakobo, na wakati mwingine ataitwa Israeli.

Kwa hivyo, makabila kumi na mawili yanayotokana na wana kumi na wawili wa Yakobo yatamwonyesha Yakobo kama babu wa makabila yao kumi na mawili na taifa lao. Kwa hivyo, wanaposoma, hasa kuhusu Ibrahimu na kisha Yakobo, wanajiona kama watu wa Israeli katika vizazi vyote. Kwa hivyo, Hosea, basi, katika sura ya 12, mstari wa 3, anazungumzia kile tutakachopata katika masimulizi haya.

Tumboni, Yakobo anamshika kisigino kaka yake. Kwa hivyo, kuna msugvano ndani ya tumbo. Tutajifunza hili leo, kuhusu Rebeka. Akiwa mtu mzima, akiwa mwanamume, alisugua na Mungu.

Tutajifunza kuhusu hili katika sura ya 32 ambapo kuna mwonekano, ziara ya Mungu na Yakobo. Kwa hivyo, alipambana na wanadamu, na familia yake mwenyewe, na ndugu yake pacha, na kisha akapambana na Mungu. Mstari wa 4 wa sura ya 12 katika Hosea unaendelea kwamba alipambana na malaika.

Sasa, inashangaza kwamba tafsiri ya pambano hili, pambano hili la mieleka na Mungu katika sura ya 32, inaeleweka na Hosea kama malaika wa Bwana. Na tutaona kwamba malaika wana jukumu muhimu katika maisha ya Yakobo, kama vile ilivyokuwa katika maisha ya Ibrahimu. Kisha inaendelea katika mstari wa 4 ambapo Yakobo alilia na kuomba kibali cha Mungu.

Alimkuta Mungu Betheli, na Yakobo akamkuta Mungu Betheli na kuzungumza na Mungu hapo. Na kwa hivyo, katika sura ya 28, ambayo itakuwa hotuba yetu inayofuata, tutakuwa na hali ya ndoto ambapo atakuwa na Yakobo Betheli, ziara kutoka kwa Bwana Mungu. Na malaika watahusika katika kuonekana kwa Mungu pia.

Basi, hebu tuanze na sehemu hii katika sura ya 25. Na tunataka kuangalia kuzaliwa na wizi wa haki ya mzaliwa wa kwanza unaotokea katika sura ya 25. Kwa hivyo wavulana mapacha wa Isaka katika sura ya 25 mstari wa 19 hadi mstari wa 34.

Kwa hivyo, tunachogundua ni kwamba Isaka alikuwa na umri wa miaka 40. Alimwoa Rebeka na Rebeka, unakumbuka, alitafutwa na mtumishi wa Ibrahimu ambaye alienda Harani katika mazingira ya Kiaramu. Eneo hili la kaskazini-magharibi mwa

Mesopotamia wakati mwingine huitwa Aramu au Harani, wakati mwingine Padan Naharaimu .

Na wakati mwingine kama inavyopatikana hapa katika hadithi hii, mstari wa 20, Padan Aramu, ambayo inamaanisha uwanda wa Aramu. Lakini hapa ni kaskazini-magharibi mwa Mesopotamia, nchi iliyo kati ya mito miwili mikubwa, Tigri na Frati. Naam, tulijifunza kwamba Rebeka anakuwa mke wa Isaka na yeye ni tasa, lakini Bwana anaingilia kati kupitia maombi ya Isaka.

Sasa, uombezi ni jukumu muhimu ambalo Ibrahimu analo. Hata ameitwa nabii. Na Isaka akamwomba Bwana, mstari wa 21, na Bwana akajibu maombi yake.

Na tunachogundua ni kwamba alipata mimba, na watoto wawili waliokuwa tumboni mwake wanapigana na kupigana ndani yake. Na lazima ilikuwa inamsumbua sana kiasi cha kujuliza ni nini kilikuwa kikiendelea. Huenda hata alijiuliza kama angepoteza mimba ya watoto hao.

Kwa hivyo alienda, tunaambiwa, kumwuliza Bwana. Sasa, je, hapa ni mahali ambapo kuhani angeulizwa? Au ilikuwa kupitia mumewe? Au aliuliza Bwana moja kwa moja? Bwana hujibu kwa njia yoyote aliyoomba. Hiki ni kifungu muhimu kwetu kuzingatia kwa sababu hiki kitakuwa unabii utakaoamua matokeo ya watoto hawa wawili watakozaliwa.

Mataifa mawili yako tumboni mwako. Bila shaka, huu ni mfano wa usemi ambapo mataifa yamewekwa kwa ajili ya chanzo cha kila taifa. Basi, kila mtoto atazalisha taifa.

Watu wawili kutoka ndani yako watatenganishwa. Kabila moja litakuwa na nguvu kuliko jingine, na mkubwa atamtumikia mdogo. Kwa hivyo, tulicho nacho hapa ni makundi mawili ya watu ambayo yataishi kwa kujitegemea na tofauti.

Kisha, kundi moja la watu, hasa mtoto mdogo, litakuwa na nguvu na nafasi imara zaidi mbele za Mungu kuliko mkubwa. Kwa hivyo, ilhali mkubwa angetarajiwa kuwa mpokeaji aliyependelewa wa urithi na baraka, hilo litabadilishwa. Utagundua kwamba katika Warumi 9, mistari ya 10-12, Mtume Paulo anatumia tukio hili katika maisha ya Yakobo na Esau kama kielelezo cha jinsi Mungu kwa mamlaka yake anavyotekeleza mapenzi Yake na ishara dhahiri ya jinsi Mungu anavyosimamia utimilifu wa mpango Wake ni kwa mabadiliko haya.

Si kwa desturi kwamba Yeye anatekeleza mpango Wake, na si kwa uwezo, na hakika si kwa tabia, tabia ya haki. Kwa sababu Yakobo ni mfano bora wa kuigiza wa kutokuwa na tabia na jinsi anavyoshindwa mara kwa mara katika tabia yake. Tunaona vivyo hivyo kwa Ibrahimu, lakini linapokuja suala la Yakobo, kushindwa kwake ni kwa kiasi kikubwa, na watoto wake huchukua tabia kama ya baba yao.

Mengi zaidi yatakuja kumhusu Yakobo kwa njia hii. Lakini Mtume Paulo anasema kwamba Mungu alimchagua Yakobo, na alifanya hivyo kwa raha Yake mwenyewe na kwa mpango Wake mwenyewe. Hapo, ananukuu mstari wetu, unaozungumzia mapenzi ya mkubwa kumtumikia mdogo.

Kwa hivyo, vijana huhama, wazee huonyesha, na hii ni muhimu, ukuu wa Mungu katika mambo haya ya kibinadamu. Sio kwamba ubinadamu ulikuwa vibaraka, bali Mungu aliweza kutambua wajibu wao wa kibinadamu, lakini wakati huo huo alitumia majibu yao ya kibinadamu yenye uwajibikaji kuunganisha katika mpango wake mkuu wa wokovu, si kwa ajili ya Israeli tu, bali pia kwa mataifa yote. Aina hii ya vijana huhama wazee, tumeona hilo tayari.

Unakumbuka kwamba Sethi anakuwa mstari wa ukoo uliochaguliwa na kupendelewa tofauti na Kaini. Na jambo hilo hilo hutokea linapokuja suala la Ishmaeli na Isaka. Sasa, tutaona kwamba Yakobo anambadilisha mkubwa.

Sasa linapokuja suala la watoto wawili wanaoelezwa, tunaona kwamba kuna michezo ya kuigiza kuhusu majina yao na mwonekano wao. Wavulana mapacha tumboni mwake. Na jambo muhimu hapa kutoka kwa mtazamo wa Mtume Paulo ni kwamba si suala la kutokubaliana kwa sababu si suala la haki kwa sababu walikuwa mapacha.

Na hivyo, ilikuwa ni makusudi ya Mungu ya kuchagua kwamba alimchagua mmoja ambaye kupitia kwake ahadi za Mungu zingekuja. Kwa hivyo, si kama Ishmaeli na Isaka, ambapo Ishmaeli alizaliwa kwa mwanamke mtumwa, na Isaka kwa Sara, ambaye angemzaa mwana aliyeahidiwa. Lakini mapacha waliozaliwa na baba mmoja na mama mmoja.

Mstari wa 25 unasomeka wa kwanza aliyetoka alikuwa mwekundu. Sasa, huu ni mchezo wa kuigiza wa neno la Kiebrania kuhusu neno Edomu kwa sababu atakuwa baba wa Waedomu. Na ana jina hilo pia.

Kwa hivyo, yeye ni Esau na Edomu. Esau anarejelea hasa mwili wake wenye manyoya, vazi la manyoya. Kwa hivyo, alikuwa mwekundu, Edomu.

Alikuwa na nywele nyingi, Esau. Linapokuja suala la Yakobo, si sifa nzuri ya Yakobo kwa sababu anamshika kisigino Esau. Kwa hivyo, anapigania nafasi ya kwanza.

Hafikii nafasi ya kwanza wakati wa kuzaliwa. Lakini baadaye, tutagundua kwamba kupitia hila, atapokea haki ya mzaliwa wa kwanza, na pia, atapokea baraka ya Isaka na atapendelewa. Kwa hivyo, aliitwa Yakobo.

Na sauti ya neno la Kiebrania Yakobo inafanana na kitenzi kinachomaanisha kufahamu. Kwa hivyo ndiyo maana anaitwa Yakobo. Kwa kweli, katika sura ya 27,

mstari wa 36, baada ya baadhi ya hila hii kutambuliwa, utaona kwamba Esau anasema kuhusu ndugu yake Yakobo.

Esau akasema, “Je, si kwa haki anaitwa Yakobo? Amenidanganya.” Sasa, kudanganywa hapa ni tamathali ya usemi. Inamaanisha kwamba alishika kisigino chake.

Hiyo ni kweli, lakini ina pendekezo la sitiari la udanganyifu na hila. Amenidanganya mara hizi mbili. Alichukua haki yangu ya mzaliwa wa kwanza na sasa amechukua baraka yangu.

Kwa hivyo, hebu tuzungumzie basi kuhusu haki ya mzaliwa wa kwanza na baraka. Linapokuja suala la haki ya mzaliwa wa kwanza na baraka, hizi mbili kwa kawaida hupewa mtu mmoja. Sio kila wakati.

Tutaona kwamba inaweza kutenganishwa. Lakini kwa kawaida, haki ya mzaliwa wa kwanza, yaani, mzaliwa wa kwanza, hupokea sehemu kubwa ya urithi. Na baraka hii inamtaja mwana huyu mzaliwa wa kwanza kama yule anayepokea baba mkubwa zaidi wa baba wa baba.

Sasa, tutakachogundua ni kwamba katika simulizi hili la haki ya mzaliwa wa kwanza, Esau, kama mtu wa nje, anawinda. Tunaambiwa kwamba ni mwindaji stadi. Kwa upande mwingine, Yakobo ni mwindaji wa nyumbani.

Anaishi katika hema la baba yake. Na Isaka, tunaambiwa, alimpenda Esau. Sasa, Isaka anampenda Esau kwa sababu ya hisia yake ya upendeleo, hisia yake ya raha.

Na huo ndio mchezo mtamu, mchezo wa porini ambao Esau alimletea. Rebeka, hushangai, alimpenda Yakobo. Baada ya yote, Yakobo alikuwa machoni pake muda mwingi, akiishi kwenye mahema.

Kwa hivyo, upendeleo huu utakuwa wa shida, wa kutatanisha, kwa sababu ya jinsi ndugu hao wawili tayari wanavyotofautiana. Hiyo ni tabia yao tu. Lakini sasa imeongezeka kutokana na upendo wao wa mzazi.

Imeongezeka kutokana na kazi zao tofauti. Kisha, hapa tuna tukio muhimu kwa sababu Esau atauza—kwa kweli, ni biashara ya kubadilishana bidhaa, haki yake ya mzaliwa wa kwanza. Sasa, kinachotokea ni kwamba Esau anaingia, naye ana njaa.

Tunapaswa kusesitiza hili. Hii si njaa ya kawaida tu. Hii ni njaa ambayo huenda ilisababisha kifo chake mwenyewe.

Yaani, ana njaa. Na unapata hisia kwamba hafanikiwi katika uwindaji wake. Na kwa hivyo anakutana na Yakobo, ambaye anajiandaa, na hapa kuna kejeli, kitoweo chekundu, tunaambiwa, katika mstari wa 30.

Kwa hivyo, tuna kauli ya mabano katika Toleo Jipya la Kimataifa. Katika mstari wa 30 inasema, Ndiyo maana pia aliitwa Edomu, kwa sababu ya wekundu, unakumbuka, wa kitoweo hapa, lakini pia wa rangi yake ya ngozi. Labda nywele zake, labda.

Sawa, kwa hivyo Yakobo anaona fursa ya kumtumia ndugu yake vibaya. Sasa, hili unaweza kulihusisha, oh, yeye ni mjanja, ana busara, lakini njia bora ya kulielewa, nadhani, katika muktadha wa hadithi nzima kuhusu Yakobo na tabia yake, ni kwamba yeye, yaani, kama mdanganyifu, alikuwa mtu mwenye bidii, alikuwa na tamaa, na kama nilivyosema, alikuwa mlaghai. Kwa hivyo, anasema, niuzie haki yako ya kuzaliwa.

Na ndiyo maana Esau anasema, tazama, naweza kufa, au naweza kupoteza haki yangu ya kuzaliwa. Huenda hakupima matokeo ya uamuzi huu kwa sababu alikuwa katika hali ya kukata tamaa. Nadhani anakuwa, hata mwathirika wa udanganyifu wa Yakobo, kwa kweli.

Kwa hivyo, kuna biashara inayofanyika kati ya hao wawili. Yakobo anapata haki ya mzaliwa wa kwanza, na kisha Esau anapata chakula kinachomtegemeza. Sasa, msimuliaji anatuambia katika mstari wa 34, sehemu ya mwisho, kwa hivyo Esau alidharau haki yake ya mzaliwa wa kwanza.

Kwa hivyo, kutoka kwa mtazamo wa simulizi la Mwanzo, mwandishi, kupitia msimuliaji hapa, anatuambia kwamba Esau pia, ingawa ni mwathirika, ana hatia, kwa sababu aliweka hali yake ya kukata tamaa juu ya ile ya haki ya mzaliwa wa kwanza. Na kama mwana mkubwa, alikuwa na jukumu la kudumisha haki hiyo ya mzaliwa wa kwanza. Kwa hivyo, tunataka kukumbuka hilo.

Kuna vifungu kadhaa nitakavyokutaja navyo vinavyozungumzia umuhimu wa haki ya mzaliwa wa kwanza. Na hilo linapatikana katika Kumbukumbu la Torati sura ya 21, mstari wa 17, ambapo mwana mkubwa angepokea sehemu maradufu ya urithi. Hii ingemaanisha kwamba wana wadogo, au wana wa pili na wana wa tatu, wangeweza kupokea sehemu ya urithi.

Isaya 61, mstari wa 7, inataja vivyo hivyo kwa Israeli ya baadaye iliyorejeshwa, baada ya uhamisho na urejesho wake, kwamba itapokea sehemu maradufu ya baraka za Mungu. Katika Agano Jipya, mtume Paulo anarejelea kuwapa wazee wanaotawala kwa ufanisi na wanaotawala vizuri baraka maradufu, urithi maradufu, na malipo maradufu. Hilo linapatikana katika 1 Timotheo 5, mstari wa 17.

1 Timotheo 5, mstari wa 17. Sasa tunaweza kuendelea hadi sura ya 26, na unaweza kuona kwamba sehemu ndefu nzuri imetolewa kuhusu uhusiano kati ya Isaka na mfalme wa Wafilisti, Abimeleki huko Gerari. Kwa hivyo, hii ingeendelea hadi sura ya 26, mstari wa 1, hadi mwisho wa sura, mstari wa 34.

Kisha tunaelekea sura ya 27, ambayo inahusu wizi wa baraka. Lakini ningesema kuhusu Isaka na Abimeleki kwamba jina Abimeleki linapatikana katika sura ya 20, pia mfalme wa Wafilisti. Sasa, kwa sababu ya kupita kwa muda kati ya uhusiano wa Ibrahimu na Abimeleki na ule wa Isaka na Abimeleki, kile tulicho nacho hapa labda ni cheo kama Farao.

Ni cheo kinachotawala. Huenda si mtu yule yule. Na kwa hivyo, nadhani si lazima kuhitimisha kwamba tuna maelezo mawili yanayokinzana ya udanganyifu wa mke na dada ukifuatiwa na mkataba.

Lakini tuna ulinganifu tu kwa msingi wa vyeo vya kutawala. Kufanana kunaweza kuwa kwamba kwa kuwa Ibrahimu, tunaambiwa, alifanya mazoezi ya kumtumia mkewe katika mpango wa udanganyifu ili maisha yake mwenyewe yalindwe, Isaka anaweza kuwa alijifunza hili, kama baba, kama mwana. Na alitumia hili pia.

Tunaambiwa katika sura ya 26 kwamba kulikuwa na njaa katika nchi, na ilhali Ibrahimu, wakati hili lilipotokea, alienda Misri, linapokuja suala la Isaka, anaambiwa haswa na Bwana asishuke kwenda Misri, bali akae katika nchi hiyo, akae katika nchi hii kwa muda, nami nitakuwa pamoja nawe na kukubariki. Hili linapatikana katika mstari wa 2. Kinachofuata katika aya hii ni marudio na upanuzi wa baraka ya agano ambayo Mungu alifanya na Ibrahimu. Na hili, bila shaka, kama nilivyosema mwanzoni, linahusiana na umoja na mshikamano wa ahadi zilizotolewa kwa wazao wa Ibrahimu.

Kwa hivyo, tunaambiwa katika mstari wa 6, na Isaka alikaa Gerari, mojawapo ya miji ya Wafilisti. Baadaye tutajifunza, unaposoma Pentateuki katika vitabu vya kihistoria, kwamba Wafilisti wangekuwa na ushawishi mkubwa katika Kanaani. Wanatoka Aegean.

Walianshisha miji mitano, inayojulikana zaidi ikiwa Gaza. Gerari pia ilikuwa mwanachama wa kuvutia wa Pentapolis, mmojawapo wa miji mitano ya Wafilisti. Kwa wakati huu, hakuna kutajwa kwa miji hiyo mitano.

Hiki ni kipindi cha awali. Huu ni uhamiaji wa mapema, pengine wa watu wa Wafilisti, labda unaohusiana na watu wa Wafilisti ambao tunajifunza zaidi kuwahusu wakati wa utawala wa kifalme, lakini ni wa jamaa tofauti na uzao wa moja kwa moja. Uhusiano wao, lakini si kama kundi moja la watu sawa.

Kwa hivyo, alipokuwa Gerari, waliuliza kuhusu mkewe, Rebeka, na bila shaka, anawadanganya: yeye ni mke wangu. Na jambo hilo hilo linafanya kazi hapa. Anaogopa kwamba atauawa ili mkewe aachiliwe huru kutoka kwa mumewe na apelekwe kwenye nyumba ya wanawake ya Mfalme Abimeleki.

Naam, ingawa Ibrahimu aliota ndoto, yuko hapa, yaani, Abimeleki aliota ndoto pamoja na Ibrahimu katika sura ya 20. Hapa anagundua, anaangalia chini, inasema, kutoka dirishani, katika mstari wa 8, alimwona Isaka akimbembeleza mkewe, Rebeka. Kwa maneno mengine, chochote kile kilichokuwa, ilikuwa ni tendo la ngono, lililo waziwazi kwa upande wake kwa Rebeka.

Kwa hivyo, Abimeleki alimleta ndani na kumchunguza, akauliza, na akafadhaika sana kuhusu hilo kiasi kwamba aliogopa kwamba mmoja wa wanaume katika baraza lake angefanya ngono naye. Bila shaka, kama tulivyoona kwa Ibrahimu na Sara, hii ingechanganya dhana ya urithi wa mwana aliyeahidiwa. Kwa hivyo, Mfalme Abimeleki anamzuia mtu yeyote kuwa na uhusiano na Sara.

Sasa, Isaka anafanikiwa sana. Inasema kwamba Bwana alimbariki, na kila mwaka, alivuna mara mia zaidi ya mazao yake vinginevyo angetarajia, zaidi ya Wafilisti wenyewe. Kiasi kwamba Abimeleki alitaka ahame kwa sababu alikuwa akichukua ardhi nyingi sana ya kilimo. Kulikuwa na ugomvi kati ya watumishi wa Isaka na wachungaji wa Isaka pia, na kwa hivyo ikafika wakati ambapo hatimaye alipata mahali ambapo angeweza kuishi, kuchimba kisima, na kustawi, tunaambiwa katika mstari wa 22.

Alikiita kisima hiki kipya Rehobothi, akisema, Sasa Bwana ametupa nafasi. Rehobothi inamaanisha nafasi, nafasi, na kwa hivyo sasa Bwana ametupa nafasi, nasi tutastawi, na kwa kweli walifanya hivyo. Kwa hivyo tutakachopata ni kitendo cha ibada kwa upande wa Isaka, na kisha katika mstari wa 26, makubaliano yanapendekezwa na Abimeleki kwa sababu wanatambua, na hii ni muhimu, ahadi ya agano: wale wanaokubariki watabarikiwa, wale wanaokulaani watalaaniwa, na sasa, ingawa Abimeleki na wachungaji wake walikuwa wamemkataa Isaka, wanatambua sasa, Mungu anambariki kweli mtu huyu, tungefanya vyema kuingia katika mkataba, na kwa hivyo wanafanya hivyo, na ni kwa sababu ya utambuzi huu tunaoambiwa katika mstari wa 29, wanamwambia Isaka, hatutakusumbua, tutakutendea mema ikiwa hutasumbua, na kwa hivyo sasa umebarikiwa, wanasema, na Bwana. Kwa hivyo, wanapata kisima, wanachimba kisima, na kinatambuliwa kama Sheva, ambayo inamaanisha saba au kiapo.

Hapa, inahusiana na kiapo. Saba ni mwangwi, marejeleo, kama unakumbuka, kwa wanakondoo saba wa kike katika sura ya 20 ambao walikuwa sehemu ya mkataba wa sherehe kati ya Abimeleki na Ibrahimu, na katika kila sehemu, una jina la mahali hapo, Beersheba. Kwa hivyo, Beersheba ina mawazo mawili, saba au kiapo.

Sasa, mstari wa 34 ni muhimu kwa sababu Esau alipokuwa na umri wa miaka 40, aliwaoa wake wa Kihiti, na hili halikupendeza hata kidogo kwa Isaka na Rebeka kwa sababu wake wa Kihiti wangeleta miungu ya Kihiti katika familia. Utakumbuka kwamba kulikuwa na juhudi kubwa kwa upande wa Ibrahimu na mtumishi wake kurudi nyumbani kwa familia ya Harani, kumpata mwabudu wa kweli wa Yahweh, na kwa hivyo, kuanzisha uhusiano muhimu wa agano wa familia ambayo sio tu imeoa ndani ya kundi la familia, lakini muhimu zaidi, ingedumisha uaminifu wao kwa Yahweh, tofauti na tishio la ndoa ya wake wengi, ambayo Esau aliifanya, na Ishmaeli kabla yake pia, na kisha, bila shaka, ushirikina. Hii inatuleta, basi, kwenye kifungu muhimu sana kwetu, na hiyo ndiyo baraka na jinsi hii inavyofanya kazi.

Kwa hivyo, Yakobo ataiba baraka ya mfumo dume. Hii ni sura ya 27 hadi mstari wa 40. Kwa hivyo, neno baraka linapatikana mara kwa mara katika kifungu hiki mara 15, na kisha neno laana hutokea mara mbili.

Hilo liko katika mistari ya 12 na 13. Kwa hivyo, motifu ya baraka-laana inakumbukwa kutoka sura za awali za Mwanzo. Sasa, kimsingi kinachotokea ni, unakumbuka, Isaka alifurahia kile ambacho Esau angeweza kumletea, na mawindo ya mwituni yaliyoandaliwa vizuri.

Inapaswa kuwa chakula kitamu. Kisha anasema, Nitakubariki, Esau. Anasema mimi ni mzee.

Ni wakati wangu wa kuwapa baraka. Na kwa hivyo, kama sehemu ya sherehe ya baraka, kipengele cha sherehe yake, tunaona kwamba hiyo ndiyo kazi ambayo Esau amepewa. Wakati huo huo, Rebeka anasikia hili na anataka mwanawe mwenyewe, ambaye anampenda.

Ni kana kwamba Yakobo ni mwanawe na Esau si mwanawe. Lakini sivyo ilivyo. Yakobo anakaribiwa na Rebeka na kusema, sasa, tunapaswa kupanga njia ya kupata baraka mbele ya Esau.

Tunaambiwa mapema katika sura ya 27, mstari wa 1, wakati Isaka alipokuwa mzee na macho yake yalikuwa dhaifu sana kiasi kwamba hakuweza kuona tena, hiyo ndiyo muhimu, jinsi udanganyifu huu ungeweza kutokea. Kwa hivyo, udanganyifu huo, kwa kweli, hutokea. Na hilo litawezekanaje? Yakobo anaelewa kwa usahihi, ikiwa baba yangu atatambua kwamba mimi ni Yakobo na sio Esau, atanilaani.

Anasema kutakuwa na laana badala ya baraka katika mstari wa 12. Mstari wa 13 unasema, mwanangu, laana na iniangukie. Naam, hilo, nadhani, lilikuwa linamshawishi vya kutosha Yakobo, lakini sioni jinsi laana hiyo ingeweza kumpata mama bila mwana.

Lakini hiyo ndiyo hoja yake. Na hivyo, hivi ndivyo inavyotokea. Na hiyo ni kusema, ataandaa mlo mtamu kutoka kwa kundi.

Atachukua sufu ya mnyama kutoka kundini na kumvika Yakobo kwa kumvika sufu hii mikononi na mikononi mwake ili ngozi ya mbuzi na shingo yake viige mwili wenye manyoya. Na huo ndio ujanja unaohusika. Sasa, linapokuja suala la uwajibikaji wa udanganyifu huu, tukio la kusikitisha sana katika maisha ya mababu, kwamba aina hii ya udanganyifu wa vizazi vingi au vizazi vingi unafanyika ndani ya familia, inatupa hisia kwamba Mungu anawezaje kutekeleza kazi ya wokovu kupitia familia kama hiyo, aina hii ya familia.

Lakini tutaona, huu ni mwanzo tu wa safari ya kiroho ya Yakobo, na atabadilishwa na uzoefu wake. Na tutaona kwamba hii ni kama kisa cha Ibrahimu, ambaye katika kukutana na Mungu wakati fulani wakati wa safari yake ndani ya nchi, anakua na kufikia uhusiano huo wa kibinafsi na Bwana na hukua katika imani na haki zaidi. Kwa hivyo, tunaweza kupata pande zote nne zinawajibika.

Kwanza, wazazi huonyesha upendeleo. Isaka angeweza kubariki. Kumbuka, kuna mpango uliowekwa wa kubariki watoto wengi.

Angeweza kuwaita wote wawili. Angeweza kuwapa Esau na Yakobo baraka. Rebeka anamdanganya Isaka, na hiyo ndiyo hatia yake.

Na kisha tunaona kwamba Yakobo analala mara kwa mara. Kwa kadiri Rebeka anavyokumbuka, akiwa tumboni mwake, alipokea unabii huu, lakini hakuridhika na kumngojea Mungu atekeleze unabii kwamba mdogo angemtawala mkubwa. Lakini badala yake, alitaka kutumia uvumbuzi wa kibinadamu, ujanja wa mumewe.

Na kama nilivyosema, Yakobo hulala mara kwa mara. Kwa mfano, katika mstari wa 19, inasema, Mimi ni Esau, mzaliwa wako wa kwanza. Huo ni uongo.

Na kwa hivyo, Isaka anasema, Ulipataje chakula hiki na kukiandaa haraka hivyo? Uongo wa pili. Bwana Mungu wako alinifanikisha. Akajibu, huu ni mstari wa 20.

Na unaweza kuona kwamba Isaka ana mashaka. Mstari wa 24: Je, wewe kweli ni mwanangu Esau? Huu hapa uongo wake wa tatu. Mimi ndiye, akajibu.

Kwa hivyo, Yakobo hakika ana hatia na mshiriki. Vipi kuhusu Esau? Je, yeye ndiye mwathirika kabisa? Naam, si kabisa. Kwa kiasi kikubwa ni kwa sababu ndoa na wanawake wa Kihiti ilimsumbua sana Rebeka na huenda ilizidisha hamu ya Rebeka ya kuona baraka na mwanawe mwenyewe.

Na ukiangalia katika sura ya 27, mstari wa 46, inasema, Ndipo Rebeka akamwambia Isaka, Ninachukizwa na kuishi. Hapana, anasema amekufa hivi karibuni kwa sababu

ya wanawake hawa wa Kihiti. Kama Yakobo akioa mke kutoka miongoni mwa wanawake wa nchi hii, kutoka kwa wanawake wa Kihiti kama hawa, maisha yangu hayatakuwa na maana ya kuishi.

Labda ni kutia chumvi na kutia chumvi. Hata hivyo, hilo linakuonyesha kina cha kuchukizwa na kukataa kabisa tabia ya mwanawe na huenda lilichangia kwa namna fulani kile kilichotokea katika wizi wa baraka. Kwa hivyo hii hapa baraka katika mstari wa 27.

Na baraka hii inapaswa kumaanisha kwa upana, lakini inazungumzia ustawi wake. Ah, harufu ya mwanangu ni harufu ya shamba ambalo Bwana amebariki. Naam, bila shaka, anamfikiria Esau.

Mungu akupe umande wa mbinguni na wingi wa utajiri wa dunia, nafaka na divai mpya. Bila shaka, hii ingekuwa ni kustawi kwa ardhi na tija. Na kisha, linapokuja suala la makundi ya watu, mstari wa 29, Taifa langu linakutumikia, na mataifa yanakusujudia.

Uwe Bwana juu ya ndugu zako, na wana wa mama yako wakusujudie. Wale wanaokulaani na wabarikiwe. Kichekesho kikubwa hapa ni kwamba baraka hii haimfikii Esau bali Yakobo.

Yakobo anafanikiwa katika familia. Ana wana 12 pamoja na binti na anafanikiwa sana. Na kisha kaka yake Esau atakuwa wa pili kwa kaka yake Yakobo katika ushawishi wa kitaifa unapofuatilia historia ya Waisraeli na Waedomu.

Sasa, tunafikia jinsi Esau anavyojibu? Na Esau anajibu kwa kusema, Baba, huna baraka kwa ajili yangu? Je, hakuna kitu kilichobaki? Na kweli, unaposoma baraka ambayo Isaka anampa Esau, ni kama baraka ya kupinga. Kwa hivyo, Esau anamwambia baba yake, mstari wa 38, Je, una baraka moja tu, baba yangu? Alipendekeza kwamba angeweza kupata baraka nyingi. Nibariki mimi pia, baba yangu.

Kisha Esau akalia kwa sauti kubwa. Baba yake akajibu, “ Makao yako yatakuwa mbali na utajiri wa dunia, mbali na umande wa mbinguni juu.” Unaona, hiyo ni tofauti.

Utaishi kwa upanga. Utatumikia kwa upanga.

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hii ni kipindi cha 16, Mapambano ya Familia ya Isaka, Mwanzo 25:19-27: 40.